

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Ured za reviziju budžeta-proračuna F BiH
Sarajevo

UR : 027-03, 008-02, 011 – 02/02

**IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA**

Na dan 31. decembra/prosinca 2001. godina

**MINISTARSTVO FINANSIJA/FINANCIJA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, aprila/travanj 2002. godine

MINISTRU FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA/FINANCIJA

IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Federalnog ministarstva finansija/finansija na dan 31.12.2001. godine. Za ova izvješća, na stranicama od 1 do 11 odgovoran je Ministar Federalnog ministarstva finansija/finansija kao proračunskog korisnika. Naša odgovornost svodi se na *izražavanje mišljenja* o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Obavili smo reviziju, na osnovu ovlasti sukladno Zakonu o reviziji («Sl. novine F BiH», broj 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije skrećemo pozornost na Nalaze i preporuke:
 - **da se uspostavi sistem internih kontrola radi pouzdanosti pri izradi finansijskih izvješća (tačka 4.1.)**
 - **da godišnja finansijska izvješća budu sukladna odredbama Zakona o proračunima/budžetima u F BiH, Zakona o izvršenju budžeta/proračuna F BiH i Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna jer je izvršenje proračuna u 2001. godini ostvareno 17 % više od planiranog (tačka 4.3.)**
 - **da se obračun rada dužeg od punog radnog vremena (prekovremeni rad) i isplate naknada i nagrada vrše po odredbama Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u F BiH i Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u F BiH (tačka 4.4.2.1.)**
 - **da se obračuna i uplati porez na promet za vozilo marke audi A6 preuzeto od ZPP jer isti nije obračunat (tačka 4.4.3.)**
4. Osim za istaknuto, finansijska izvješća koja još uključuju pokazatelje uspješnosti kao što su kvalitet i obim usluga i nivo do kojeg su ciljevi pruženih usluga postignuti, **daju istinit i fer pregled** o finansijskom stanju Federalnog ministarstva finansija/finansija kao proračunskog korisnika na dan 31.12.2001. godine.

Dostavljeno:

- **Ministru Federalnog ministarstva finansija/finansija**
- **A/a.**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić , dipl.oec.

Generalni revizor

Mr.sc.Ibrahim Okanović, dipl.oec.

ZAKONSKA REGULATIVA

Revizorski tim je u postupku revizije koristio slijedeće propise:

1. Zakon o federalnim ministarstvima i drugim organima federalne uprave ("Sl. novine F BiH", br. 8/95, 3/96, 9/96, 48/99),
2. Zakon o upravi F BiH ("Sl. novine F BiH", br. 28/97),
3. Zakon o budžetima/proračunima u FBiH ("Sl. novine FBiH", br. 20/98),
4. Zakon o izvršenju budžeta/proračuna FBiH ("Sl. novine FBiH", br. 18/01 i 61/01),
5. Zakon o reviziji budžeta/proračuna FBiH ("Sl. novine FBiH", br. 48/99),
6. Zakon o radnim odnosima i plaćama tijela uprave u FBiH ("Sl. novine FBiH", br. 13/98),
7. Zakon o računovodstvu ("Sl. novine F BiH", br. 2/95 i 12/98),
8. Zakon o vanjskom dugu ("Sl. novine F BiH", br. 41/98),
9. Zakon o porezu na plaću ("Sl. novine F BiH", br. 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00 i 16/01),
10. Uredba o načinu rada riznice (trezora), o sistemu Glavne knjige riznice (trezora) i načinu vođenja riznice (trezora) ("Sl. novine F BiH", br. 23/00 i 37/01),
11. Uredba o računovodstvu budžeta/proračuna FBiH ("Sl. novine FBiH", br. 47/98),
12. Uredba o postupku nabave robe i usluga i ustupanju radova ("Sl. novine FBiH", br. 31/98),
13. Uredba o naknadama za putne troškove ("Sl. novine FBiH", br. 18/96),
14. Uredba o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih ustanova ("Sl. novine F BiH", br. 20/98 i 12/00),
15. Odluka o produžetku fiskalne 2001. godine ("Sl. novine F BiH", br. 09/02),
16. Odluka o ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće i naknadi za smještaj za dužnosnike i rukovodeće djelatnike i djelatnike u Vladi F BiH, federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Sl. novine F BiH", br. 10/97 i 24/97),
17. Kodeks računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda F BiH i Odluka o izmjenama i dopunama Kodeksa i Računovodstvenih načela ("Sl. novine F BiH", br. 50/98 i 47/01),
18. Pravilnik o knjigovodstvu budžeta/proračuna ("Sl. novine FBiH", br. 6/99),
19. Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem proračunu/budžetu F BiH ("Sl. novine F BiH", br. 30/99 i 54/99),
20. Uputstvo o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaću ("Sl. novine F BiH", br. 27/96 i 29/97),
21. Kolektivni ugovor za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji BiH ("Sl. novine F BiH", br. 23/2000),

1. UVOD

Na osnovu ovlaštenja, a sukladno Zakonu o reviziji budžeta/proračuna F BiH («Sl. novine F BiH», br. 48/99) i INTOSAI međunarodnim standardima obavili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva finansija/financija** (u daljem tekstu: Ministarstvo) na dan 31.12.2001. godine.

Početa stanja 01.01.2001. godine se prihvataju, obzirom da je Ured obavio reviziju finansijskih izvješća za 2000. godinu.

Revizija je obavljena, sa prekidima od **18.03 do 12.04. 2002. godine.**

Sukladno Zakonu o reviziji budžeta/proračuna F BiH, reviziju je izvršio Tim za reviziju:

1. Angela Medić, ovlašteni revizor,
2. Nusreta Hadžimustafić, ovlašteni revizor i
3. Nasiha Biberović, mlađi revizor.

Reviziji je ispred Ministarstva prisustvovala:

- Fatima Drinčić, načelnik odjeljenja za zajedničke poslove i šef računovodstva.

2. OPĆI PODACI

Ministarstvo je osnovano prema Zakonu o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, a Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Federalnog ministarstva finansija/financija usvojenog 26.07.2001. godine utvrđen je raspored poslova i zadataka kroz unutarnje organizacione jedinice.

U sastavu Ministarstva su: Poreska uprava, Carinska uprava, Finansijska/financijska policija i Jedinica za privatizaciju banaka.

Radom Ministarstva rukovodi Ministar.

Ministarstvo se financira iz Proračuna Federacije BiH. Na dan 31.12.2001. godine imalo je ukupno 88 zaposlenih. Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Mehmeda Spahe 5. Dokaz o korištenju poslovnih prostorija nije prezentiran.

3. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća Ministarstva za 2001. godinu je da konstatira:

- da li su finansijska izvješća usuglašena sa zakonskim propisima,
- da li su finansijska izvješća pripremljena sukladno sa propisanim okvirom odgovarajućeg izvješćivanja,
- da li je sistem internih kontrola postavljen za spriječavanje i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja, odnosno funkcionira li sistem internih kontrola i
- analizu operacije Ministarstva sa aspekta provođenja zakonskih odredbi i poštovanja propisanih rokova i pokazatelja uspješnosti kao što su kvalitet i obim poslova, te utvrđivanje kriterija i standarda planske raspodjele sredstava.

Revizija, također uključuje davanje preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju zaštitu imovine i trošenja sredstava.

4. NALAZI I PREPORUKE

Tim za reviziju je primijenio analitičke procedure na temelju uzoraka (F BiH Standard revizije 230, 320, 520 i 530) i dokazne testove na Ministarstvo u različitim procentima uzoraka ovisno od nivoa značajnosti bilančnih pozicija.

4.1. Menadžment i sistem internih kontrola

Menadžment Ministarstva je rezultate svoga poslovanja, organizacije rada i obavljanja poslova iznio u godišnjim finansijskim izvješćima. Menadžment je provodio zakone, smjernice organa izvršne vlasti u vršenju povjerene mu funkcije. Odgovornost za vršenje funkcije, te rad Ministarstva definiran je Ustavom, zakonima i Pravilnikom.

Sagledavanje rada menadžmenta izvršeno je sa aspekta:

- organizacije, efikasnosti poslovanja, osiguranja zakonitog rada i provođenja utvrđene politike Parlamenta, Vlade i donošenja propisa za koje su ovlašteni,
- pouzdanosti informacije u finansijskim izvješćima i rezultatima poslovanja i
- sistema internih kontrola.

Menadžment je Pravilnikom razvio određeni koncept organizacije i poslovanja. Sistem poslovanja i izvršavanja povjerenih ovlasti i obveza proveden je kroz unutarnje organizacione jedinice sa točno utvrđenim predmetom rada i izvršiocima posla. Menadžment je razvio određeni koncept poslovanja sukladno propisanoj regulativi, povremeno i ograničeno uveo kontrolne operacije i to u početnoj fazi prijema dokumentacije, likvidacije i informacije, i u krajnjoj kontroli pri prezentiranju godišnjih izvješća.

Prema organizacionoj šemi Ministarstva, u Sektoru za trezor postoji Grupa za internu reviziju i kontrolu sa dva (2) izvršioca od polovine 2001. godine čiji se intenzivniji rad može očekivati tek u narednom periodu. Grupa za internu reviziju je nadležna za poslove trezora u Federaciji BiH.

Interna kontrola, kao dio sistema unutrašnje organizacije, nije posebno apostrofirana i regulisana.

Međutim, Menadžmentu Ministarstva uvođenjem sistema internih kontrola sa koordiniranim komponentama, kao integralim dijelom kontrole, omogućava se da u određenoj mjeri bude siguran da će postići ciljeve poslovanja sukladno važećim propisima, a samim tim i veću pouzdanost u finansijskim izvješćima.

Kontrolna aktivnost, kao faza interne kontrole, podrazumijeva podjelu dužnosti, dobro razvijene standarde poslova, uspostavljanje pravila na davanje ovlasti, te uspostava funkcija automatske kontrole operacija.

Sistem internih kontrola treba da varira u zavisnosti od operacije (posla), transakcije koja nastaje u toku operacije i tipa odlučivanja.

4.2. Menadžment i prethodna revizija

Ured za reviziju budžeta/proračuna F BiH je izvršio reviziju finansijskih izvješća Ministarstva. **Menadžment Ministarstva je postupio po preporukama Ureda za reviziju, osim preporuka vezanih za:**

- **uspostavu funkcije interne kontrole sa uputstvom za njeno djelovanje u Ministarstvu,**
- **izradu računovodstvenih politika,**
- **definiranje načina prijema i kretanja knjigovodstvene dokumentacije,**
- **nadziranje kretanja rashoda do nivoa planiranih,**
- **isplatu naknada za privremene i povremene poslove na osnovu pismeno sačinjenih ugovora i isplata naknada za rad u komisijama,**
- **dosljednu primjenu odredbi Uredbe o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova,**
- **izradu izvješća za popis imovine, potraživanja i obveza,**
- **reguliranja osobnog zaduženja stalnih sredstava.**

4.3. Usuglašenost sa zakonskim propisima

Ministarstvo svoje poslovanje provodi sukladno ovlastima i obvezama utvrđenim zakonima i smjernicama nadležnih tijela. Godišnja finansijska izvješća dostavljena su na propisanim obrascima sa podacima sukladno **Odluci o produženju fiskalne 2001. godine, na dan 19.01.2002. godine, pa Tim za reviziju ukazuje da je izmjena zakonske odredbe izvršena podzakonskim aktom izvršnog organa koja je direktno uticala na finansijski rezultat Ministarstva.**

Plaće i druga materijalna primanja službenika i namještenika provode se po Pravilniku o radnim odnosima, plaćama i drugim primanjima službenika i namještenika Ministarstva sa odstupanjima u pogledu obračuna plaća, naknada, definiranja i obračunavanja kategorije produženog rada i angažiranja djelatnika iz drugih proračunskih korisnika. U Ministarstvu rade 4 (četiri) djelatnika koja nisu zasnovala radni odnos po zakonu. **U periodu revizije nisu dati na uvid konsolidirana finansijska izvješća.**

Dopisom broj:12-14-5296/02 od 18.06.2002. godine Ministarstvo finansija se očitovalo o Izvješću revizije za 2001. godinu i priložilo sačinjena godišnja izvješća. I pored vraćanja pomenutih izvješća na dopunu, konačni obrasci nisu u cjelosti sastavljeni prema datim Uputstvima.

Preporuka menadžmentu:

- ❑ da godišnja finansijska izvješća budu sukladna članku 3. Zakona o proračunima/budžetima u F BiH, čl. 5. i 10. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna F BiH i članom 21. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna.
- ❑ da se vrši ocjena službenika sukladno čl. 49., 50. i 51. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u F BiH.
- ❑ da se kompletiraju dosijei djelatnika.
- ❑ da se sačine konsolidirano finansijsko izvješće sukladno čl. 46. i 47. Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem proračunu/budžetu F BiH.

4.3.1. Analiza rada Ministarstva po sektorima

4.3.1.1. Sektor za pravne poslove

U djelokrugu ovog Sektora su normativno – pravni poslovi, informacije iz djelokruga ministarstva, personalni, kadrovski i radno – pravni odnosi. Posebno ističemo grupe za drugostupanjski upravni postupak iz poreske i carinske oblasti i obradu predmeta za povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava čiji rezultati mogu imati značajnog uticaja na Proračun Federacije.

U predmetnom periodu ovaj Sektor je obradio 9.897 od ukupno primljenih 9.807. Broj izvršenih rješenja je **342** u iznosu od **4.592.136,71 KM**, a **92** rješenja su neizvršena u iznosu od **232.700,00 KM** (potencijalna obaveza proračuna F BiH). Vrhovnom sudu F BiH upućeno je **320** tužbi pokrenutih protiv drugostupanjskih rješenja, a podaci o finansijskim efektima nisu poznati. Dom za ljudska prava dostavio je **18** odluka u dosuđenom iznosu od **199.271,50 KM** a isplaćeno je **163.031,50 KM**.

Uposlenih je 16, a Pravilnikom predviđeno 26.

4.3.1.2. Sektor za gospodarske finansije i obračunski sistem

Vrši poslove koji se odnose na računovodstvo, reviziju, izvršene vlasničke transformacije, unutarnji platni promet, finansijsko poslovanje, plaće, fondove i javna poduzeća. U ovom Sektoru posebno ističemo praćenje Uredbu o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova, rad na reformi računovodstva i izradi Programa za zapošljavanje. Uposleno 4 službenika, a Pravilnikom predviđeno 10.

4.3.1.3. Sektor za međunarodne finansije, bankarstvo i finansijsko posredovanje

Ovaj Sektor vrši poslove koji se odnose na obavljanje platnog prometa sa inozemstvom, pripremi i realizaciji kredita sa međunarodnim finansijskim organizacijama i prati bankarski sistem osiguranja imovine i lica i sistem tržišta kapitala. Uposleno 5, od Pravilnikom predviđenih 11.

4.3.1.4. Sektor za fiskalnu politiku

Vrši poslove koji se odnose na fiskalnu politiku, na razvijanje makroekonomskog okvira sveukupne fiskalne politike, odnosno prognoze relevantnih makroekonomskih parametara, kao osnova za detaljno prognoziranje prihoda, te raspored javnih prihoda između Federacije i kantona. **Ovaj Sektor u narednom periodu treba se organizirati u cilju iznalaženja standarda za realnije planiranje i prognoziranje prihoda sukladno međunarodnoj fiskalnoj politici, te informirati Vladu i Parlament o načinu financiranja Federacije u narednom srednjoročnom periodu.**

Uposleno 10, a Pravilnikom predviđeno 19.

4.3.1.5. Odjeljenje za zajedničke poslove

Vrši poslove koji se odnose na materijalno – finansijsko poslovanje, provodi procedure nabavke materijalno – tehničkih sredstava, poslovi pisarnice i arhive. U ovom Odjeljenju posebno ističemo rad na izradi godišnjih finansijskih izvješća. Ovo Odjeljenje, u narednom periodu, treba uspostaviti suradnju sa Zajedničkim službama Vlade F BiH, u dijelu pružanja usluga Stručnih službi za čišćenje i održavanje objekata. Uposleno 12 službenika, a Pravilnikom predviđeno 23.

4.3.1.6. Kabinet

Kontakt sa šefom Kabineta nije uspostavljen.

Napomena: Sektor za proračun, Sektor za riznicu i Jedinica za vanjski dug bit će obrađeni u Izvješću o reviziji Proračuna F BiH.

4.4. Izvršenje proračuna

4.4.1. Prihodi

Na dan 31.12.2001. godine Ministarstvo je otvorilo ukupan prihod od **2.942.322 KM**.

Redni Broj	PRIHOD	Plan 2001. godina	Ostvareno 2001. godina	Odstupanje (4 - 3)	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
1.	PRIHOD (1.1.+1.2.)	2.513.500	2.942.322	428.822	117
1.1.	Prihod iz proračuna	2.513.500	2.939.904	426.404	116
1.2.	Neporezni prihodi	-	<u>2.418</u>	-	-
	- Prihodi od kamata	-	798	-	-
	- Prihodi od prodaje	-	1.620	-	-

Ostvareni prihod u 2001. godini, u iznosu od **2.942.322,00 KM**, u odnosu na planirani, od **2.513.500,00 KM** veći je za **17 %**.

U naprijed navedenom iznosu oprihodovana je plaća, iz **XII mjeseca 2000. godine** u iznosu od **58.757,00 KM**, a u periodu od **01.01. – 18.01.2002. godine** oprihodovano je **72.645,50 KM**. Ukoliko se isključe ova dva prihoda procenat ostvarenja prihoda u odnosu na planirani iznosi **12 %**.

Sredstva iz Proračuna F BiH dodijeljivana su na osnovu mjesečnih pismenih zahtjeva Ministarstva i raspoloživih sredstava u Proračunu Federacije. **Ministarstvu je iz Tekuće pričuve Dopremijera doznačeno 64.500,00 KM, na ime novčanih nagrada uposlenim (14.01.2002. godine).**

Ostali neporezni prihodi su prihodi od kamata na depozite u banci i prodaje stalnog sredstva (auta).

Preporuka menadžmentu:

- dosljedna primjena čl. 3. i 8., stav 1 Zakona o proračunima/budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

4.4.2. Rashodi

Na dan 31.12.2001. godine ostvaren je ukupan rashod u iznosu od **2.900.215,00 KM**.

Redni Broj	RASHOD	Plan 2001. godina	Ostvareno 2001. godi	Odstupanje (4 - 3)	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
1.	RASHOD (1.1.+1.2.+1.3.+1.4.)	2.513.500	2.900.215	386.715	115
1.1.	Bruto plaće	1.112.500	949.397	-163.103	85
1.2.	Naknade troškova zaposlenih	336.900	594.649	257.749	176
1.3.	Doprinosi poslodavca	121.300	108.501	-12.799	89
1.4.	Izdaci za materijal i usluge	892.800	1.247.668	354.868	139
1.4.1.	Putni troškovi	62.400	43.516	-18.884	69
1.4.2.	Izdaci za energiju	100.000	-	-100.000	-
1.4.3.	Izdaci za komunalne usluge	114.800	95.203	-19.597	82
1.4.4.	Nabavka materijala	28.000	66.732	38.732	238
1.4.5.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	15.300	33.923	18.623	221
1.4.6.	Unajmljivanje imovine i opreme	-	67.820	67.820	-
1.4.7.	Izdaci za tekuće održavanje	26.500	52.370	25.870	197
1.4.8.	Izdaci osiguranja i bankarske usluge	18.100	12.795	-5.305	70
1.4.9.	Ugovorene usluge:	<u>527.700</u>	<u>875.309</u>	<u>347.609</u>	324,1
	- ugovorene usluge	27.700	218.045	190.345	-
	- izrada ugovorenih markica	500.000	657.264	157.264	131,4
1.5.	Kapitalni izdaci – nabavka opreme	50.000	88.090	38.090	176

Ostvareni rashodi u 2001. godini u iznosu od **2.900.215,00 KM**, odnosu na planirane **2.513.500,00 KM** veći su za **15 %**.

Iz gornje tabele je vidljivo da je najveće odstupanje zabilježeno na stavkama Ugovorene usluge **224,1 %**, Izdaci za nabavku materijala **138 %**, Izdaci za usluge prevoza i goriva **121 %**, Izdaci za tekuće održavanje **97 %** i Naknade troškova zaposlenih **76 %**.

Struktura ukupno ostvarenih rashoda u 2001. godini je:

4.4.2.1. Bruto plaće

U predmetnom periodu došlo je do značajnog povećanja broja zaposlenih (**31.12.2000. godine bilo je 58 zaposlenih, a 31.12.2001. godine 88 ili 51,7 % više**). Prosječna neto plaća uposlenih je 658 KM.

U proteklom periodu došlo je do povećanja obima posla, te je uveden rad duži od punog radnog vremena (prekovremeni rad). **Međutim, donešena rješenja o prekovremenom rada i obračun nisu sukladni Zakonu o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u F BiH i Kolektivnom ugovoru za službenike organa uprave i sudske vlasti u F BiH.**

4.4.2.2. Naknade troškova zaposlenih

Naknade troškova zaposlenih u 2001. godini isplaćene su uposlenim na ime:

- prevoza sa posla i na posao	54.487,00 KM
- naknada toplog obroka	156.838,00 KM
- regresa za godišnji odmor	40.975,00 KM
- jednokratnih pomoći	151.600,00 KM
- jubilarnih nagrada	18.393,00 KM
- naknada troškova za smještaj dužnosnika	20.660,00 KM
- naknada za odvojeni život	14.700,00 KM
- pomoći u slučaju smrti i teže invalidnosti	13.245,00 KM
- naknade za povremene i privremene poslove (ugovori)	40.900,00 KM
- doprinosi na jednokratne pomoći	82.851,00 KM

U K U P N O

594.649,00 KM

U naknadama za prevoz sa posla i na posao uključeni su i troškovi prijevoza **za I mjesec 2002. godine (u iznosu od 3.342,00 KM)**, - narušena akrealna osnova.

U okviru jednokratnih pomoći (djelatnicima Ministarstva), isplate su vršene na temelju odluka Ministra:

- Odluka br: 01-14-905/01 od 23.02.2001. godine	14.700,00 KM
- Odluka br: 01-02-7674/01 od 16.11.2001. godine	25.800,00 KM
- Odluka br: 01-02-8804/01 od 14.12.2001. godine	27.300,00 KM
- Odluka Vlade F BiH br: 474/01 od 04.10.2001.g.	40.000,00 KM
- Odluka Zamjenika Premijera br: 01 / 2 -02-07/02 od 14.01.2002. godine (tekuća rezerva)	43.000,00 KM
- Ostale jednokratne pomoći	800,00 KM.

Jednokratna pomoć isplaćena, po svakom radniku, u prosjeku je **1.943,00 KM**.

Na isplatu po Odluci Vlade F BiH br: 474/01 od 04.10.2001.godine nije obračunat i uplaćen pripadajući doprinos. U iznosu sredstava koja su isplaćena po Odluci Zamjenika Premijera, na ime novčanih nagrada isplaćene su i **nagrade djelatnicima (19.500,00 KM + 50 % poreza) iz drugih ureda i uprava**, te su tim iznosom nepotrebno terećeni troškovi Ministarstva.

U naknadama smještaja dužnosnika uključeni su i troškovi iz **2000. godine (u iznosu od 2.100,00 KM)**, - narušena akrealna osnova.

Isplaćena naknada za odvojeni život, u iznosu **od 2.700,00 KM (XI i XII mjesec 2000. godine)** – narušena akrealna osnova.

U naknadama za privremene i povremene poslove u iznosu od **40.900,00 KM** su naknade:

- komisijama za određene poslove (prihvatanje ponuda, za tiskanje upravnih pristojbi, za odabir poslovnih banaka, za štampanje nadzornih markica, za popis imovine, za rješavanje zaostalih predmeta, za modernizaciju Poreske uprave, za koordinirani rad sa Centralnom bankom, za izradu nacрта zakonskih propisa i primjenu kantonalnih trezora), za prekovremeni rad u fiksnom iznosu od **28.500,00 KM**.
- za ugovore o djelu sa vanjskim suradnicima u iznosu od **7.450,00 KM** (nepotpuna dokumentacija).
- za ugovore o angažiranju dva radnika iz Zajedničkih službi Vlade F BiH i F MUP, u iznosu od **4.950,00 KM**.

4.4.2.3. Izdaci za materijal i usluge

Ovi izdaci su ostvareni u iznosu većem **39 %** od planiranih, a u okviru ovih izdataka značajne stavke zauzimaju izdaci:

- za telefon i PTT usluge	95.203,00 KM
- za obrasce, kompjuterski i ostali materijal	57.529,00 KM
- za benzin	29.964,00 KM
- za iznajmljivanje prostora i zgrada (garaža)	67.820,00 KM
- za materijal za opravku i održavanje vozila	24.582,00 KM
- za usluge medija, štampanja markica, reprezentacije i ostale nespomenute usluge i	162.510,00 KM
- za usluge upravnih pristojbi	657.264,00 KM.

Tim za reviziju, u razgovoru sa Menadžmentom i uvidom u prateću dokumentaciju, konstatirao je da je donešena Odluka o ograničenju troškova korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u Ministarstvu. Međutim, za period od 01.09. – 31.12.2001. godine donešena je Odluka o troškovima korištenja službenih telefona u Ministarstvu, kojom se priznaju troškovi u punom iznosu.

Troškovi iz **XII mjeseca 2000. godine (3.647,00 KM)** su knjiženi u 2001. godini - narušena akrealna osnova.

Tim za reviziju, u razgovoru sa Menadžmentom i uvidom u prateću dokumentaciju, konstatirao je da se pri nabavci obrazaca, kompjuterskog i ostalog materijala **ne vrši odabir najpovoljnijeg ponuđača**.

Tim za reviziju je konstatovao da se troškovi iznajmljivanja prostora odnose na iznajmljene tri garaže za auta (nepotpuna dokumentacija) u iznosu od 1.200,00 KM, a ostatak se odnosi na tromjesečnu zakupninu prostora u kojem se nalazi Ministarstvo (prostor Zavoda za platni promet - ZPP, nepotpuna dokumentacija). Izvršen je uvid u Sporazum, zaključen dana 30.04.2001. godine, između Ministarstva i ZPP F BiH, kojeg zastupa Generalni direktor a vrši se otpis potraživanja, **bez utvrđenog iznosa**

Na troškovima materijala za opravku i održavanje vozila evidentiraju se troškovi održavanja auta Ministarstva, kao i auta koja su dobivena na revers od ostalih korisnika proračuna. **Troškovi materijala iz XII mjeseca 2000. godine (637,00 KM)**, evidentirani su u **2001. godini** - narušena akrealna osnova.

U okviru usluga medija, štampanja markica, reprezentacije i ostalih nespomenutih usluga na stavci reprezentacije je iznos od **43.916,00 KM**, koji nije reguliran internim aktom.

Tim za reviziju, uvidom u dokumentaciju i u razgovoru sa Menadžmentom je utvrdio da stavka **Usluge od prodatih upravnih pristojbi predstavljaju trošak koji nastaje na osnovu ugovora (prodaja upravnih pristojbi) sa Agencijama za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga. Ovaj trošak je planiran u iznosu od 500.000,00 KM, a ostvaren u iznosu od 657.264,00 KM, odnosno više 31,5 %.**

Tim za reviziju je konstatirao da stavke:

- izdaci za komunalne usluge (PTT) su nerealno planirani, odnosno izdaci za energiju u ranijim periodima nisu planirani, a ni iskazana ostvarenja,
- nabavka materijala je nerealno planirana (ostvareno 238 % više),

- izdaci za usluge prijevoza i goriva su nerealno planirani (ostvareno 221 % više),
- izdaci za unajmljivanje imovine i opreme nisu planirani, a evidentirani su troškovi najma poslovnog prostora i garaža,
- izdaci tekućeg održavanja (materijal za opravku i održavanje vozila, opreme i zgrada) su nerealno planirani (ostvareno 197 % više),
- izdaci za ugovorene usluge (objave konkursa, štampanje i kopiranje obrazaca, stručno obrazovanje, literatura i reprezentacija) su **planirani** u iznosu **27.700,00 KM**, a **ostvareni** u iznosu **218.045,00 KM**.

Kapitalni izdaci (nabavka opreme) detaljna analiza je u tački 4.4.3. Stalna sredstva.

Ukupno ostvareni **suficit je 42.107,00 KM ili 2 %**, a nastao je zbog oprihodovane plaće iz **XII mjeseca 2000. godine**.

Preporuka menadžmentu:

- dosljedna primjena čl. 3. i 8., stav 2 Zakona o proračunima/budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 10. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna F BiH,
- dosljedna primjena odredbi Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u F BiH i Pravilnika o radnim odnosima i plaćama službenika ministarstva,
- da se obračun rada dužeg od punog radnog vremena (prekovremeni rad) vrši sukladno članku 67. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u F BiH i članku 27. Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u F BiH,
- da se revidira evidentirani fond radnih sati, na osnovu mjesečnih radnih lista, za službenike koji su radili duže od punog radnog vremena u periodu od IX – XII mjeseca 2001. godine i da se sati ostvareni po tom osnovu evidentiraju u obračunu plaće i obrascima M4,
- da za dodatna primanja djelatnika Ministarstva (rad u komisijama) isplatu vrši na temelju Rješenja, odnosno Ugovora na račun djelatnika,
- da osnovnu djelatnost obavlja u skladu čl. 12. Zakona o upravi u F BiH,
- za obavljanje vanrednih, privremenih, povremenih poslova ili posla čiji se obim privremeno i nepredviđeno povećao, a koji nisu trajnijeg karaktera primjeni odredbe člana 18. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u F BiH,
- da se prilikom isplata ugovora o djelu sa vanjskim suradnicima kompletira dokumentacija,
- da se prilikom angažiranja radnika iz drugih korisnika proračuna sklopi Sporazum o preuzimanju djelatnika,
- na isplatu po Odluci Vlade F BiH br: 474/01 od 04.10.2001. godine obračunati i uplatiti pripadajući doprinos,
- da se isplata nagrada djelatnicima vrši kod nadležnog korisnika proračuna, a ne u Ministarstvu,
- da se kod iznajmljivanja prostora (garaže) kompletira dokumentacija,
- da se kompletira dokumentacija na osnovu koje se koristi poslovna zgrada, te da se revidiraju međusobna potraživanja i otpis izvrši na osnovu validne dokumentacije uz pravilno isknjižavanje,
- da se internim aktom regulira način korištenja sredstava reprezentacije,
- da se evidencija transakcija vrši u skladu čl. 24. i 25. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna F BiH i članom 21. Uredbe o računovodstvu proračuna/budžeta F BiH.

4.4.3. Stalna sredstva

Na pozicijama Bilansa stalnih sredstava iskazana vrijednost je **434.939,00 KM**.

Nabavna vrijednost stalnih sredstava je	952.384,00 KM
Ispravka vrijednosti stalnih sredstava je	517.445,00 KM
U K U P N O	434.939,00 KM.

Stanje po Popisnim listama na dan 31.12.2001. godine slaže se sa stanjem po knjigama. Međutim u Izvješću o izvršenom popisu, na dan 31.12.2001. godine, posebno je naznačeno da se dio stalnih sredstava koji se nalazi u:

- Jedinici za vanjski dug (oprema),
- Uredu za nadzor društava za osiguranje (kompjuter i pisaća mašina) i
- Kod djelatnika Ministarstva (dati na korištenje), nije knjigovodstveno evidentiran.

Stalna sredstva u iznosu **od 4.790,89 KM** iskazana u Izvješću o izvršenom popisu i predložena za otpis nisu isknjižena.

Stalna sredstva – motorna vozila, evidentirana u knjigama, a koristi ih Menadžment Ministarstva, odnosno djelatnici i dva vozila Ministarstva data na korištenje drugom proračunskom korisniku (Ministarstvo odbrane i Ured Dopremijera), odnosno unajmljena od drugih proračunskih korisnika treba evidentirati, u skladu sa načinom korištenja.

U prethodnoj godini je:

- nabavljeno
 - namještaja 13.357,29 KM
 - opreme 42.583,02 KM
 - opreme – PTT 6.080,30 KM
 - kancelarijske opreme 257,92 KM
- preuzeta vrijednost opreme iz ZPP-a
 - kompjuterska oprema 50.334,00 KM
 - strojevi – klima uređaji 22.677,00 KM
- naknadno uknjižena vrijednost donirane opreme (auta), 324.392,00 KM
zamjene staro za novo i preuzeto auto iz ZPP-a
- **naknadno isknjižena vrijednost donirane opreme 137.920,00 KM.**

Tim za reviziju je metodom slučajnog uzorka izvršio uvid u nabavku stalnih sredstava: kopir aparat i kancelarijski namještaj. Prilikom pregleda raspoložive dokumentacije može se zaključiti da je **Odluka o nabavci kancelarijskog namještaja donešena nakon već izvršene nabavke i nakon sačinjenog Zapisnika Komisije o izboru najpovoljnijeg ponuđača.**

U slučaju nabavke kopir aparata utvrđeno je da postoje tri ponude sa različitim datumima njihovog ispostavljanja (od 26.06. do 20.11.2001. godine). U Zapisniku Komisije za odabir najpovoljnijeg ponuđača nije dovoljno argumentovan razlog zbog čega se **Komisija odlučila da izvrši odabir najskupljeg kopir aparata sa dodatnom opremom ukupne vrijednosti od 16.196,00 KM.**

Stalna sredstva preuzeta od ZPP, mada je formirana Komisija za procjenu i preuzimanje stalnih sredstava, nisu procijenjena sukladno važećim odredbama. Tim za reviziju je utvrdio da amortizacija sredstava, na kraju predmetne godine, a preuzetih od ZPP, je obračunata za **3 mjeseca**, a ne za **6 mjeseci** kako treba.

Uvidom u dokumentaciju o preuzimanju vozila marke **audi A6** od ZPP, konstatirano je da **porez na promet nije obračunat i plaćen.**

Preporuka menadžmentu:

- ❑ da se stalna sredstva procijene i evidentiraju u knjigovodstvenoj dokumentaciji sukladno članku 65. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna F BiH,
- ❑ da se obračuna i uplati porez na promet za vozilo marke audi A6 preuzeto od ZPP, sukladno članku 26. st.3. t.6. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, odnosno Tarife poreza na promet,
- ❑ da se obračuna amortizacija u punom iznosu za sredstva preuzeta iz ZPP,
- ❑ da se odredbe Uredbe o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova dosljedno primjenjuju.

4.4.4. Novčana sredstva

Ministarstvo je raspolagalo sa jednim računom otvorenim kod Universal banke dd Sarajevo. Izvod broj 10 od 21.01.2002. godine odgovara stanju novčanih sredstava Ministarstva evidentiranih na dan 31.12.2001. godine.

4.4.5. Potraživanja

Prema podacima iz obrasca Bilanca stanja, Ministarstvo na dan 31.12.2001. godine ima knjigovodstveno evidentiranih potraživanja, i to:

- ostala potraživanja	620,00 KM
- potraživanja u okviru organa	13.569,41 KM
- potraživanja u okviru organa i org.	291.467,60 KM
U K U P N O	305.657,01 KM.

Potraživanje u visini **13.569,41 KM** je iznos novčanih sredstava koje je na dan **31.12.2001. godine** vraćen u Proračun F BiH. **Ovaj povrat je evidentiran kao povrat u okviru organa, a ne kao storno prihoda.**

Potraživanja u visini od **291.467,60 KM** je iznos novčanih sredstava koji je evidentiran, a nije doznačen iz proračuna za potrebe tiskanja i usluga prodaje upravnih pristojbi po **Odluci o uknjižbi potraživanja za neizmirene obaveze iz 2001. godine**, broj 12-14-2877/02 od 02.04.2002. godine.

4.4.6. Obaveze

Prema podacima iz obrasca Bilanca stanja, Ministarstvo na dan **31.12.2001. godine** je imalo knjigovodstveno evidentirane obaveze u visini od **364.503,95 KM**, a ističemo veće iznose:

- Agencija za fin., inf. i posredničke poslove	162.367,80 KM
- Agencija za pružanje fin., inf. i posredničkih usluga Mostar	113.576,60 KM
- Holiday Inn (iz ranijih godina)	19.184,00 KM
- JP PTT Saobraćaj	18.664,34 KM
- Grafotisak	15.523,20 KM
- Služba za zajedničke poslove Vlade F BiH	10.529,90 KM
- Svjetlostkomerc	6.546,45 KM
- Oslobođenje i	2.640,00 KM
- AC Quatro	2.484,47 KM.

4.4.7. Izdaci po evidenciji proračuna Federacije BiH

Proračun Federacije BiH je prema vrsti troškova iznos sredstava u visini od **168.841.239,42 KM** doznačio **direktno korisnicima** sa računa Proračuna, a evidentirao je u Ministarstvu kako slijedi:

Redni Broj	RASHOD	Plan 2001. godi	Ostvareno 200 Godine	Odstupanje (4/3)	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
1.	Izdaci bankarskih usluga i usluga platnog prometa za račune federalne riznice	201.500,00	263.998,29	62.498,29	131
2.	Zatezne kamate i troškovi spora	-	42.937,51	42.937,51	-
3.	Transferi za financiranje BiH	43.000.000,00	37.000.000,00	-6.000.000,00	86
4.	Transferi kantonima i nižim nivoima vlasti	18.000.000,00	21.229.500,00	3.229.500,00	118
5.	Pozajmljivanje kantonima	3.748.308,00	3.748.308,00	-	100
6.	Izdaci za inozemne kamate	97.500.000,00	75.363.578,62	-22.136.421,38	77
7.	Otplata dugova	25.000.000,00	31.192.917,00	6.192.917,00	125
	U k u p n o	187.449.808,00	168.841.239,42	-18.608.568,58	90

Napomena: Troškovi navedeni u prethodnoj tabeli će se detaljno analizirati u Izvješću o reviziji Budžeta/Proračuna F BiH.

5. RAČUNOVODSTVO

U Ministarstvu za knjigovodstveno evidentiranje nastalih poslovnih promjena u principu se koristi modifikovana osnova. Financijska izvješća su sačinjena sukladno identificovanom okviru financijskog izvješćivanja, a knjigovodstvene promjene se vrše sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna F BiH sa neznatnim odstupanjem. Računovodstvene politike nisu regulirane internim aktom, knjigovodstvena dokumentacija nije uredno ovjeravana i likvidirana do kraja listopada 2001. godine, i nije utvrđeno kretanje dokumentacije. Knjigovodstvene evidencije su zasnovane na kronološkom prikazivanju nastalih poslovnih promjena i stanja s napomenom da je ipak u 2001. godini došlo do pojave narušavanja akrealne osnove.

Ministarstvo koristi vlastiti program za vođenje knjigovodstvene evidencije. Pristup financijskom programu sa odgovarajućom zaštitom ima svaka osoba u domenu svoga posla za koji je zadužena.

Preporuka menadžmentu:

- da internim aktom definiše način prijema i kretanje knjigovodstvene i ostale dokumentacije vezane za evidentiranje poslovnih promjena u sukladno članku 10. Zakona o računovodstvu i prema načelima od 146 do 166 Kodeksa i Računovodstvenih načela.

6. ZAKLJUČAK:

Tim za reviziju tijekom obavljanja revizije uočio je nedostatak u sistemu internih kontrola koje menadžment nije uspostavio, uz nalaze je istakao preporuke, pa predlaže:

1. da Ministarstvo u svom poslovanju prati kretanje rashoda do Proračunom planiranim, (uravnoteženost prihoda i rashoda), jer po financijskim izvješćima iz 2001. godine Ministarstva, planirano je 2.513.500,00 KM, a ostvareno 2.942.322,00 KM, odnosno prekoračenje je 17 %.
2. da u tijeku poslovanja dosljedno primjenjuje odredbe Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna F BiH i Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem proračunu/budžeta F BiH.
3. da Ministarstvo kompletira dokumentaciju na osnovu koje se koristi poslovna zgrada i da regulira odnose sa Zajedničkim službama Vlade F BiH.
4. da internim aktom definira način prijema i kretanje knjigovodstvene i ostale dokumentacije vezane za evidentiranje poslovnih promjena sukladno Zakonu o računovodstvu, Kodeksima i Računovodstvenim načelima i da definira okvirne računovodstvene politike za sve proračunske korisnike.
5. da Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva izvrše racionalniju i efikasniju raspodjelu poslova i zadataka na djelatnike, te da se suradnja među djelatnicima i sektorima podigne na veći nivo sa posebnim naglaskom na sistem internih kontrola i kompletiranje dokumentacije primljene od nižih jedinica (Carinske i Poreske uprave).
6. da osnovnu djelatnost obavlja sukladno Zakonu o upravi u F BiH, dosljedno primjenjuje odredbe Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u F BiH, Pravilnika o radnim odnosima i plaćama službenika Ministarstva i Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u F BiH.
7. da se revidira evidentirani fond radnih sati, na osnovu mjesečnih radnih lista, za službenike koji su radili duže od punog radnog vremena u periodu od IX – XII mjeseca 2001. godine i da se sati ostvareni po tom osnovu evidentiraju u obračunu plaće i obrascima M4.
8. da se prilikom angažiranja radnika iz drugih korisnika proračuna sklopi Sporazum o preuzimanju djelatnika
9. da se prilikom isplata ugovora o djelu sa vanjskim suradnicima kompletira dokumentacija.

Tim za reviziju je konstatirao da česte promjene u menadžmentu imaju indirektan uticaj na organizaciju i rad Ministarstva.

Tim za reviziju je konstatirao da u 2002. godini Uredba o načinu rada riznice (trezora), o sistemu Glavne knjige riznice (trezora) i načinu vođenja računa riznice (trezora) regulira obavljanje poslova koji se odnose na planiranje i izvršenje proračuna Federacije BiH, vođenje računovodstva, internog nadzora i drugo, pa predlaže Sektoru za riznicu da u saradnji sa proračunskim korisnicima ažurira Glavnu i pomoćne knjige u cilju postizanja dnevne ažurnosti knjigovodstvenih stanja.

KOMENTAR

Budžetski korisnik se u ostavljenom roku očitovao o Izvještaju o reviziji sa određenim primjedbama u pogledu produženog rada, sastavljanja konsolidovanog izvještaja, odnosno stalnih sredstava koje je Tim za reviziju razmatrao i utvrdio da nisu osnovane.

Tim za reviziju:

Angela Medić, ovlaštani revizor

Nusreta Hadžimustafić, ovlašt.r.

Nasiha Biberović, mladi revizor